HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Vapaaehtoistyöryhmän toiminnan yhteiskehittäminen 5.12. ja 21.12.2017

- **Hankkeen visio, missio, arvot & strategia**

Verkostotyö: 1) Toimijoitten identifiointi, 2) resurssit ja 3) toiminnot

- **Työpaja 1. Toimijoiden identifiointi: Arvo-työskentely**
- **Työpaja 2. Resurssit ja toiminnot: verkoston tehtävät sekä vapaaehtoistoiminnan pelisäännöt**

TURVAPAIKKA-, MAAHANMUUTTO- JA KOTOUTTAMISRAHASTO
Euroopan unionin tuella

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Hankkeen missio & visio

Pohjatyöskentely

Missio: (Miksi olemme olemassa? Perustarkoitus ja ydintoiminta)

Hankkeen yleistavoite on **kehittää** ja **mallintaa** Orimattilaan **paikallinen verkostoyhteistyön toimintamalli** haavoittuvassa asemassa olevien pakolaisten kotouttamiseen.

Verkostoyhteistyö kattaa **kunnan, viranomaiset** ja **kolmannen sektorin toimijat.**

Keskeisenä on **eri toimijoiden osaamisen ja yhteistyön lisääminen** kotouttamisessa sekä **etnisten suhteiden edistäminen.** (Hankesuunnitelma 2016, 5.)

Visio: (Mihin pyritään? Kuva tulevaisuudesta)

Luoda kuntaan **valmiuksia vastaanottaa pakolaisia** ja **kehittää toimintamalli kotouttamispalveluiden järjestämiseen** paikallisesti ja seudullisesti yhteistyötä tehden.

Tavoitteena on eri toimenpitein tukea haavoittuvassa asemassa olevien pakolaisten **osallisuutta, hyvinvointia** ja **elämänhallintaa.**
Uuden kielen ja kulttuurin omaksuminen sekä **elämänhallinta ja arkitaitojen vahvistuminen** ovat keskeisiä toimenpiteitä.

Pääpaino on **alkuvaiheen toimenpiteiden kehittämisessä yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.**

Keskeistä on myös **edistää etnisiä suhteita ja yhdenvertaisuutta** kaupungissa. Lisäksi **vahvistetaan työntekijöiden osaamista ja tietotasoa** pakolaisten lähtöolosuhteista ja erityistarpeista. (Hankesuunnitelma 2016, 5.)

ORIMATTILA
www.orimattila.fi

Hankkeen arvot

Yhteistyöskentely Lindstam & Mäki 28.11.2017

HANKESUUNNITELMASTA POIMITTUJA KÄSITTEITÄ:

- vapaaehtoistoiminta ja –toimijat; vapaaehtoisuus
- verkostoyhteistyö – kolmas sektori
- maahanmuuttajuuden, pakolaisuuden, etnisyyden hyväksyminen
- mallin kehittäminen – paikallinen verkostoyhteistyö
- alkuvaiheen painottuminen → hyväksytään ihmisen epävarmuus, pelko, haavoittuvuus → oikeus tulla hyvin kohdelluksi
- yhdenvertaisuus kunnassa

YLEISARVOJA:

- Rakkaus
- Ihmisoikeudet
- Ihmiselämän kunnioittaminen
- Oikeus tulla hyvin kohdelluksi
- Oppiva ihminen

ARVOJA HANKKEEN YLEISTAVOITTEESTA:

- Yhdenvertaisuus
- Osallisuus
- Hyvinvointi
- Elämänhallinta
- Suvaitsevaisuus
- Keskinäisessä vuorovaikutuksessa toimiminen (yhteistyö)
- Itsemääräämisoikeus (vapaaehtoisuus)

ORIMATTILA
www.orimattila.fi

Hankkeen strategia paikalliselle verkostoyhteistyölle

(Hankesuunnitelma 2016)

Hankesuunnitelmasta nostettuja kohtia, jotka koskevat paikallista verkostoyhteistyötä kolmannen sektorin kanssa

Strategia: Miten? suunnitelma päämäärän saavuttamiseksi

Tavoite 1. Hankkeen aikana kehitetään ja mallinnetaan monialainen asiakaslähtöinen toimintamalli

1.1. toiminto: **Paikallisen järjestötoiminnan kartoittaminen ja kotouttamisen koordinointi**
toiminnon kuvaus:

- Vapaaehtoistoiminnan työryhmä

tulostavoite: Järjestötoiminta ja srk-toiminta on koordinoitu ja sillä on selkeä rooli alkuvaiheen kotouttamistyössä. Osaaminen ja keskinäinen yhteistyö on vahvistunut. Kuvataan kolmannen sektorin osuus alkuvaiheen kotoutumisessa. työryhmä kokoontuu vähintään 7/vuosi. (Hankesuunnitelma 2016.)

Tavoite 2. Alkuvaiheen kotouttamistoimintojen kehittäminen ja järjestäminen kohderyhmälle yksilöllisten tarpeiden mukaan

2.3. toiminto: **Alkuvaiheen kotouttamistoimien järjestäminen**
toiminnon kuvaus:

- Hankkeessa järjestetään ostopalveluna suomen kielen ryhmätoimintaa. Tavoitteena oppimisen alkaminen mahdollisimman pian kuntaan muutettua. Kieli lisää osallisuutta ja vahvistaa arkitaitoja. Myös yksinhuoltajat ja kotiäidit mukaan.
- Tietokoneiden käytöllä vahvistetaan atk-taitoja. Hanketyöntekijä tekee tiiviisti yhteistyötä työllisyysyksikön ja sosiaalitoimen kanssa.
- Maahanmuuttajat osallistuvat erilaisiin sosiaalisen kuntoutuksen ryhmiin ja toimenpiteisiin kantaväestön kanssa.
- Kielen opiskelu, keskinäinen vuorovaikutus ja arjen toimintavalmiuksien vahvistaminen.
- Hanketyöntekijä ja muut tahot ohjaavat osallistumaan paikalliseen kerho- ja harrastetoimintaan. Kaupungin lisäksi keskeisiä palvelujen tuottajia ovat seurakunnat, järjestöt ja yhdistykset.

tulostavoite: Suomen kielen ryhmiä järjestetään vuosittain 2: 2 x viikossa (1,5-2H). Maahanmuuttajat osallistuvat sosiaalisen kuntoutuksen ryhmiin ja harrastetoimintaan (vähintään 4-5 kaupungin, 5-7 järjestöjen ja 4-5 seurakuntien toimintaan). (Hankesuunnitelma 2016.)

Hankkeen strategia paikalliselle verkostoyhteistyölle

(Hankesuunnitelma 2016)

Hankesuunnitelmasta nostettuja kohtia, jotka koskevat paikallista verkostoyhteistyötä kolmannen sektorin kanssa

Tavoite 3. Etnisten suhteiden edistäminen ja yhdenvertaisuus kunnassa

3.1. toiminto: **Hankkeesta tiedottaminen avoimesti**

3.2. toiminto: **Yhteisten tapahtumien ja toiminnan järjestäminen**

toiminnon kuvaus:

- Hyödynnetään olemassa olevia tapahtumia.
- Eri toimijat ottavat maahanmuuttajat mukaan toimintojen suunnitteluun ja järjestämiseen, jotta monikulttuurisuutta voidaan paremmin huomioida.
- Hanketyöntekijä ja muut toimijat ohjaavat maahanmuuttajia mukaan kunnan, järjestöjen ja seurakuntien toimintaan. Yhdessä tekemällä ja harrastamalla syntyy eri väestöryhmien välistä vuorovaikutusta, ystävyyssuhteita ja keskinäistä luottamusta.
- Eri toimijoiden yhteistyönä järjestetään tapahtumia ja hyödynnetään muuta toimintaa (liikuntaharrastukset, äiti-lapsikerhot, Lahden Multi-Culti) Ohjataan mukaan seudulliseen toimintaan. (Hankesuunnitelma 2016.)

Tavoite 4. Osaamisen lisääminen maahanmuuttotyössä

4.1. toiminto: **Koulutuksen järjestäminen**

toiminnon kuvaus:

- Vastaanottovalmiuksia ja kotouttamispalveluita kehitetään vahvistamalla kuntatyöntekijöiden ja muiden toimijoiden osaamista maahanmuuttotyössä.
- Kartoitetaan koulutustarpeita kunnan eri hallintokunnilta ja muilta toimijoilta. Suunnittelussa otetaan huomioon myös **järjestöjen tarpeet** ja tilaisuuksiin kutsutaan myös kunnan luottamushenkilöitä.

tulostavoite: Eri toimijoiden osaaminen vahvistuu maahanmuuttotyössä. Vuosittain järjestetään kaksi koulutustilaisuutta (50-100 osallistujaa/vuosi). (Hankesuunnitelma 2016.)

ORIMATTILA
www.orimattila.fi

Hankkeen strategia paikalliselle verkostoyhteistyölle

(Hankesuunnitelma 2016)

Hankesuunnitelmasta nostettuja kohtia, jotka koskevat paikallista verkostoyhteistyötä kolmannen sektorin kanssa

Riskiarviosta ja vaikuttavuudesta nostettua:

Riskiarvio:

- Hankkeessa ei saada luotua paikallista, yhteistä toimintamallia kaupungin, yhdistysten ja seurakuntien välille. (Vahvuus - jatkuvuus).
- Keskeisten yhteistyökumppaneiden sitoutuminen on varmistettu ennen hanketta. Toimijat otettu mukaan yhteiseen suunnitteluun ja toteutunutta toimintaa arvioidaan yhdessä säännöllisesti.
- ... Hankkeessa on huolehdittava, että eri toimijoiden *voimavarat* ovat suhteessa suunniteltuihin toimenpiteisiin.
- Vapaaehtoistoiminta *täydentää* kunnan ja viranomaisten kotouttamistoimia.
- Yhteistyö kaupungin työllisyysyksikön kanssa tuo hanketyöntekijälle työyhteisön tuen ja tarvittaessa sijaistuksen. (Hankesuunnitelma 2016.)

Vaikuttavuus:

- Jo ennen hankkeen alkua yhteistyö koordinoitu niin, että siitä tulee toimiva kokonaisuus. Loppuvaiheessa tehdään suunnitelma kaupungin oman kotouttamistoiminnan jatkumisesta ja siihen tarvittavista voimavaroista.
- Kotoutuminen on suunnitelmallista ja eri toimenpiteet mahdollistavat kielen oppimisen, osallisuuden ja yhteiskuntaan sitoutumisen.
- Maahanmuuttajat sijoittuvat Orimattilaan asumaan.
- Kantaväestön asenteisiin vaikutetaan tuomalla tietoa maahanmuutosta ja tiedottamisessa nostamalla esiin onnistumisia, yhteisöllisyyttä ja monikulttuurisuutta.
- Hankkeessa on saatu koottua yhteen *eri toimijoiden osaaminen ja voimavarat*. *Järjestöillä ja seurakunnilla on keskeinen rooli* kotouttamisessa ja keskinäinen *yhteistyö* on tiivistynyt.

Toimet:

- Hankkeen aikana kehittää ja kokeilla toimintamalli maahanmuuttaja-palveluiden paikallisesta järjestämisestä sekä luoda eri toimijoiden välille hyvä *verkostoyhteistyö*, jossa hyödynnetään kaikkien osaamista.
- ... Vaikka seudullisesti ja valtakunnallisesti luodaan yhteisiä toimintamalleja, niin paikalliseen toimintaan tarvitaan *kunnan eri toimialojen, seurakuntien ja järjestöjen yhteistyötä.* (Hankesuunnitelma 2016.)

Katri Mäki HUMAK / yhteisöpedagogi YAMK Orimattilan kaupungin kotoutumishanke 2017—2020

Työpaja 1.
tiistaina 5.12.2017
Arvo -työskentely

ORIMATTILA
www.orimattila.fi

HUMAK HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

TURVAPAIKKA-, MAAHANMUUTTO- JA KOTOUTTAMISRAHASTO
Euroopan unionin tuella

HUMAK HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Työpaja 1. tiistaina 5.12.2017
Arvo -työskentely

Työskentelyn tavoite:

- Toimijoiden identifiointi.
- Pohtia yksilön ja taustayhteisön *arvoja ja motiiveja* olla mukana toiminnassa.
- *Hankkeen arvojen* näkyväksi tuominen.

- *Yhteisten arvojen luominen*, jotka toimivat pohjana yhteisille *pelisäännöille*.

- *Luottamuksen, tietoisuuden, sitoutumisen, motivaation ja yhteenkuuluvuuden* lisääminen verkoston kesken.

- Työskentely toimii pohjana *toiminnan kehittämiselle ja arvioinnille*.

- *Resurssit-työskentelyn aloitus*.

ORIMATTILA
www.orimattila.fi

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Työpaja 1. tiistaina 5.12.2017
Arvo –työskentely (55 min)
Toimijoiden identifiointi

1. Virittäytyminen (5-10min)
- Pohditaan arvoja, miksi minä ja taustayhteisöni olemme mukana tässä verkostossa.
- Kahvin ja materiaalien hakutauko, alustava ohjeistus työskentelyyn.
- Pohjustus työskentelylle, lupa videokuvaukselle.

2. Alustus: MITÄ OVAT ARVOT? (5min)
- Mitä ovat arvot ja arvojen tehtävä
- Inhimilliset arvot, arvostukset, ihanteet ja klassiset arvot
- Arvohierarkia ja kulttuuri
- Julkinen ja yhteisöllinen ulottuvuus
- Yhteisön arvot
- Arvoristiriidat yhteisön sisällä
- Omat ja yhteisön arvot – hankkeen arvot – yhteiset pelisäännöt

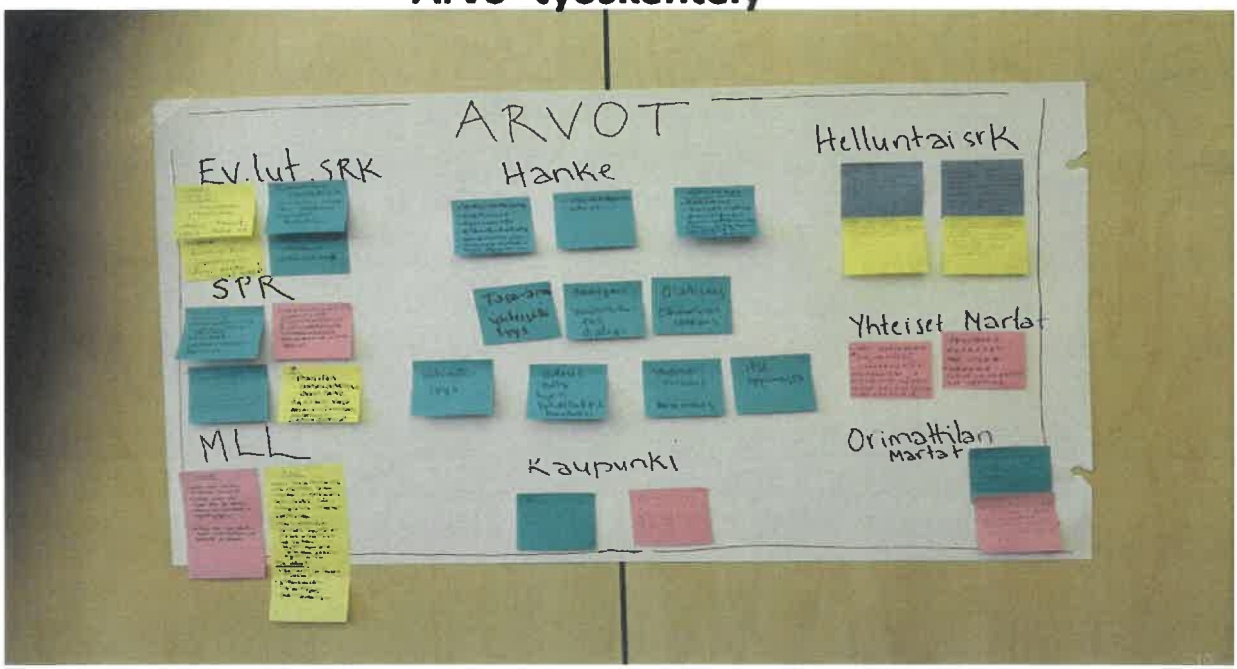
3. Ohjeistus työskentelyyn (5min)
- Pohdinta ja yksilötyöskentely:
  - Jokainen saa kahden värisiä paperilappuja. Toiseen kirjataan omia arvoja (3 - 5). Toisen väriseen oman taustayhteisön arvoja. Ihmiset voivat myös oman yhteisön sisällä yhdessä kirjata yhteisön arvoja.
  - Molempia arvoja pohdittaessa tulee miettiä sellaisia arvoja, jotka liittyvät maahanmuuttajatoimintaan ja tähän työryhmään.

4. Koonti ja purku (40min):
- Jokainen saa vuorollaan kertoa omista ja yhteisönsä arvoista, sen verran kuin haluaa.
- Laput tuodaan yhteiselle alustalle (fläppi). Eri tahot sijoitetaan eri kulmiin.
- Viimeisenä hankkeen arvot.
- Lopuksi tarkastellaan yhdessä kokonaisuutta ja koostetaan näiden pohjalta yhteiset arvot. Jokainen saa sanoa oman näkemyksensä.
- Näistä arvoista luodaan tämän verkoston yhteiset arvot.
- Näihin palataan vielä seuraavalla kerralla.

5. Resurssit-työskentelyn ohjeistus & työpajan purku (10min)
- Resurssit-työskentelyn ohjeistus & pohjien jako.
- Miltä työskentely tuntui? Kiitos osallistumisesta.

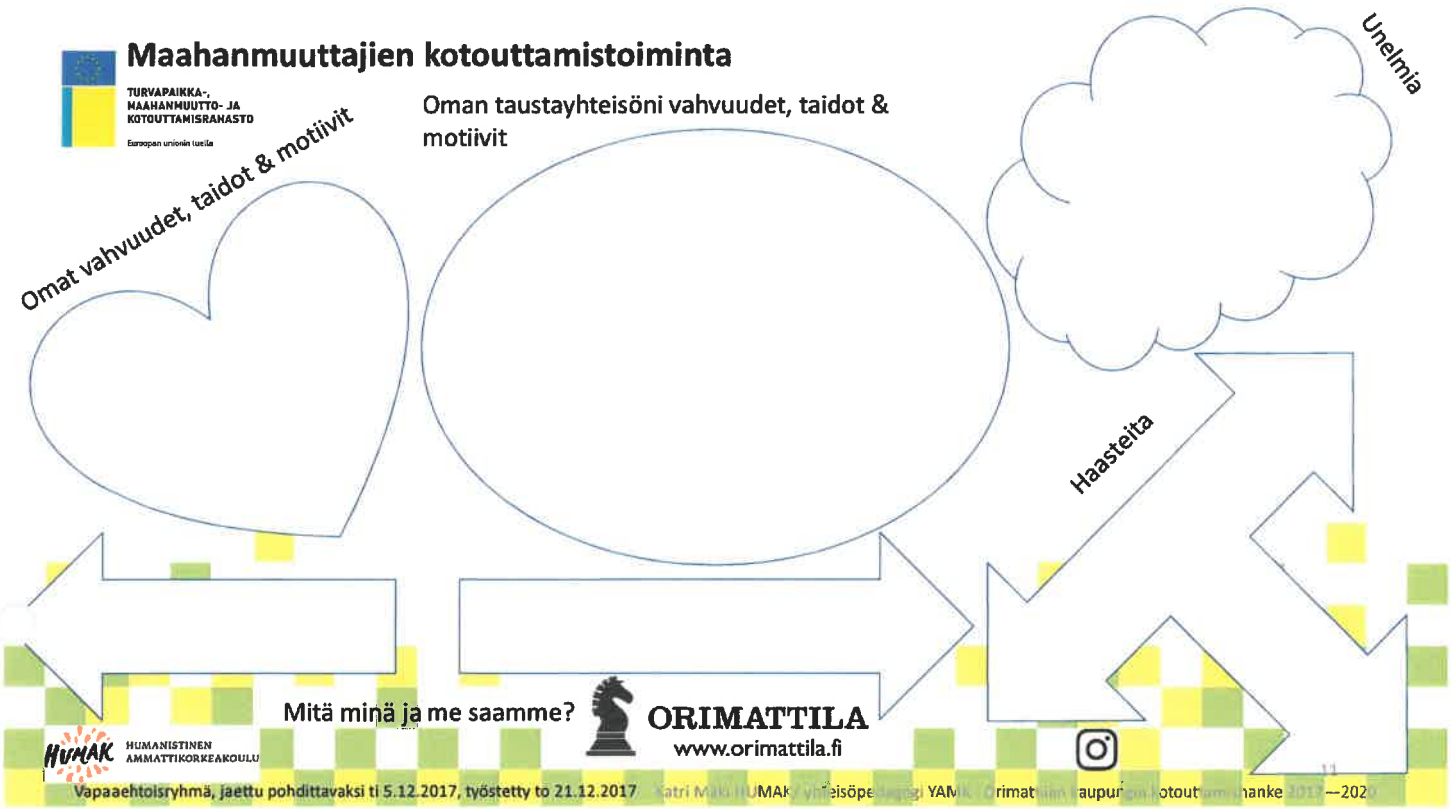
HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Työpaja 1. tiistaina 5.12.2017
Arvo -työskentely

Maahanmuuttajien kotouttamistoiminta

TURVAPAIKKA-, MAAHANMUUTTO- JA KOTOUTTAMISRAHASTO
Euroopan unionin tuella

ORIMATTILA
www.orimattila.fi

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Työpaja 1. tiistaina 5.12.2017

Arviointi ja palaute

Keskustelu työpajan jälkeen (maahanmuuttokoordinaattori, hyvinvointipäällikkö ja työpajan ohjaaja):

Hyvä työskentely

- Konkretia, jota voi hyödyntää hankekuvaukseen ja johon voi palata
- Ihmiset lähtivät hyvin mukaan, ihan kuin olisivat odottaneet tällaista
- Ajankohdallisesti varmaan juuri oikea: Ollaan jo toimittu ja tehty toimintaa. Nyt hyvä hetki pohtia syvempää merkitystä. Ryhmälle jo syntynyt yhteisöllisyyttä yhteisen toiminnan kautta, jota syvennetään
- Sitoutuminen, yhteisöllisyys
- Pohjatyöskentely jatkolle ja pelisäännöille

TARVITAAN

- vuorovaikutusta, aitoa dialogia
- luottamusta
- tilaa erilaisille mielipiteille ja erilaisuudelle
- ➢ mahdollistavat yhteisön kehittymisen
- sitoutumista yhteiseen toimintaan huomioiden jokaisen voimavarat ja resurssit
- yhteisöllisyyttä
- yhteistä toimijuutta
- sitoutumista yhteisiin arvoihin ja visioon

- Aineisto tallennettiin osittain myös valokuvaamalla. Osa työskentelystä taltioitui myös videokuvaan.
- Työpajan ohjaaja taltioi fläppityöskentelyn koostamista ja jatkoa varten.

Jatkokehittämis-ajatuksia

- Opinnäytetyöhön liittyen vastaavia työpajoja eri teemoista.
- Työpajoilla mallinnetaan ja luodaan yhdessä pohjaa kotoutumistoiminnalle.
- Yhdessä pohtiminen, yhteisöllisyys, eri tahojen arvopohja, toimijoiden kuvaus ja resurssit.
- *Jo ennen seuraavien kiintiöpakolaisten saapumista yhdessä luodaan toimintamalli, jonka pohjalta toimitaan.*
  - Arvopohja, visio, missio ja yhteiset pelisäännöt.
  - Ketkä toimijat, ketä tarvitsemme?
  - Mitä tulee huomioida, mitä eri tahot voivat tehdä?
  - Miten käytännössä toteutetaan vastaanotto, asuntojen kalustaminen, vaatetus, toimintoihin ohjaus, eri tahojen toiminnat ja toiminnat?
  - Mitä voimavaroja ja resursseja meillä on?
  - Mitä tarvitsemme?
  - Arvioida, missä olemme hyviä, mitä voimme tehdä, mitä voisi tehdä toisin?
  - Mihin verkostoa tarvitaan kotouttamistoiminnassa?

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Työpaja 2.
Torstaina 21.12.2017
Arvot ja resurssit
Toiminnot: Verkoston tehtävät
Vapaaehtoistoiminnan pelisäännöt

ORIMATTILA
www.orimattila.fi

TURVAPAIKKA-, MAAHANMUUTTO- JA KOTOUTTAMISRAHASTO
Euroopan unionin tuella

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Työpaja 2. Torstaina 21.12. klo 13-15

Arvot ja resurssit
Työskentelyn tavoitteet

Arvot

- Luoda verkostolle *yhteinen arvopohja*, jonka mukaan toimitaan.

  Arvot koskevat niin *verkoston yhteistoimintaa* kuin omaa toimintaa sekä *suhtautumista maahanmuuttajiin* ja muihin ihmisiin ja tahoihin.

  Lisäksi mitä *viestitään ja miten toimitaan* ympäröivässä yhteiskunnassa.

Resurssit

- Tunnistaa käytössä olevat *resurssit, eri tahojen ja yksilöiden vahvuudet* ja *mahdollisuudet* toiminnan toteuttamisen ja kehittämisen kannalta. (Edellytykset)
- Tunnistaa toimintaan liittyvät *haasteet ja kehittämiskohdat*. (Haasteet)
- Tunnistaa ja tunnustaa *vastavuoroinen synergiahyöty* yksilö- ja organisaatiotasolla. (Vastavuoroisuus)
- Pohtia, *keitä tai mitä* tarvitsemme vielä voidaksemme toteuttaa *maahanmuuttajien tarpeita* vastaavaa toimintaa. (Mitä tarvitsemme?)

ORIMATTILA
www.orimattila.fi

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Resurssit ja yhteiset arvot (30 min)

1. Virittäytyminen

- Tullessa Resurssi-työskentelypohjat niille, jotka eivät olleet sitä saaneet & ohjeistus.
- Glögiä tarjolla, työskentely puolikaaressa.
- Seinällä edellisen kerran arvo-työskentely ja valmiit pohjat koonnille.

Yksilö/ oman yhteisön työskentely:

- Kirjaa omia vahvuuksia, taitoja ja motiivit olla mukana (sydän)
- Oman yhteisösi vahvuuksia, taitoja ja motiiveja (ympyrä)
- Unelmia (pilvi): ideoita, ajatuksia, mitä tarvitsemme
- haasteet (haaranuoli): Mitä haasteita näet sinulla, yhteisölläsi tai tällä ryhmällä on toimintaan osallistumiseen tai toteuttamiseen
- Mitä minä/ me saamme (nuolet): Vastavuoroisuus, synergiaetu. Mieti, mitä sinä ja yhteisösi saatte tästä.

2. Pohjustus ja kertaus työskentelyn tarkoituksesta (5 min)

- Itseni esittely.
- Työskentelyjen tavoitteena hankkeen mallintaminen ja liittyvät omaan opinnäytetyöhöni ja opintoihini.
- Kaikki tieto käsitellään luottamuksellisesti. Ihmisten nimiä tai muita henkilöiden identifiointitietoja ei tuoda esiin.

- Jokaisella on arvojen lisäksi omat ja yhteisön tuomat vahvuudet ja heikkoudet tähän ryhmään.
- On ollut tietty syy, miksi juuri teidät on kutsuttu ja olette lähteneet mukaan tähän työhön.
  - 1. Hanketta suunniteltaessa on jo tunnistettu teidän tahojen *edustavan sellaisia arvoja*, jotka sopivat tukemaan tätä työtä.
  - 2. Teillä on nähty olevan sellaisia *vahvuuksia ja resursseja*, joista on molemminpuolista synergiahyötyä.
- Tällaisessa verkostotyössä on kyse *vastavuoroisuudesta*. Tarkoitus on, että molemmat tahot ovat antamassa ja myös saamassa.
- Yhdessä toimittaessa pystymme *hyödyntämään ja täydentämään* toistemme resursseja.
- Resurssit eli voimavarat, vahvuudet ja taidot voivat olla aineellisia tai aineettomia.
- Tärkeää on myös huomioida resurssien puute tai vajavaisuus.

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Resurssit ja yhteiset arvot (30 min)

3. Resurssit - koostaminen (10 min)

Jokainen saa itse kirjat fläpeille resurssi-pohjaan koostamansa

- **Edellytykset:** omat ja yhteisön resurssit, motiivit ja taidot
- **Vastavuoroisuus:** synergiaedut itselle ja omalle taustayhteisölle
- **Haasteet:** Millaisia haasteita meillä on
- **Mitä tarvitsemme:** unelmia ja ideoita

- Jäsenet saavat pitää oman resurssi-pohjansa
- Jokaiselle jaetaan lähtiessä kooste arvo-työskentelystä tarkasteltavaksi.

4. Yhteisten arvojen hyväksyminen (5min)

Paluu edellisen kerran arvot -työskentelyyn.

- Onko jotain, mitä jäänyt mieleen, haluaisit muuttaa, lisätä tai sanoa?
- Yhteiset arvot – kooste ja katsanto yhdessä – hyväksytäänkö nämä?

⇉ Lisättiin avoimuus
hyväksyttiin yhteiset arvot

5. Resurssit tulosten tarkastelu ja purku (10min)

Ohjaaja lukee seinälle kirjatut asiat aihealueittain.

- **Edellytykset:** mitä osaamme? Missä olemme hyviä? Mitä voimme yhdessä saada aikaan? (resurssit, omat ja taustayhteisön)
- **Vastavuoroisuus:** Mitä minä ja yhteisöni saa tästä? (nuolet)
- **Esteet:** Millaisia esteitä tai haasteita meillä on? (haasteet)
- **Mitä tarvitsemme:** Mitä puuttuu, keitä tai mitä resursseja tarvitsemme? (unelmat)

- Onko jotain, mitä haluatte sanoa tai lisätä?
- Miltä työskentely tuntui, oliko haasteellista keksiä?

www.orimattila.fi

Vapaaehtoisryhmä to 21.12.2017 Kati Mäki HUMAK/ yhteisöpedagogi YAMK Orimattilan kaupungin kotouttamishanke 2017—2020

TURVAPAIKKA-, MAAHANMUUTTO- JA KOTOUTTAMISRAHASTO
Euroopan unionin tuella

HUMAK HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Vapaaehtoistyöryhmän arvot

MLL

MLL
- Avoin kansalaisjärjestö, joka edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ikään, sukupuoleen ja uskontoon katsomatta
- Lapsen oikeudet
- Jokaisella lapsella oikeus onnelliseen lapsuuteen
- Lapsen hyvinvointi rakentuu perheen hyvinvointiin
- Lapsuuden ja lapsen arvostus
- Yhteisvastuu
- Inhimillisyys
- yhdenvertaisuus

Omat
- Kaikki ovat saman arvoisia ihmisiä
- Kaikilla pitää olla hyvä olla ja kokea olonsa turvalliseksi ja hyväksytyksi
- Pitää olla mahdollisuus osallistua ja päästä mukaan

Kotouttamishanke

Arvoja tavoitteesta
- Yhdenvertaisuus
- Osallisuus
- Hyvinvointi
- Elämänhallinta
- Suvaitsevaisuus
- Keskinäisessä vuorovaikutuksessa toimiminen (yhteistyö)
- Itsemääräämisoikeus (vapaaehtoisuus)

Yleisarvoja
- Rakkaus
- Ihmisoikeudet
- Ihmiselämän kunnioittaminen
- Oikeus tulla hyvin kohdelluksi
- Oppiva ihminen

SPR

SPR
- Tasapuolisuus
- Inhimillisyys
- puolueettomuus
- Riippumattomuus
- Vapaaehtoisuus
- Yleismaailmallisuus
- Ykseys

Omat
- Totuus
- Tasavertaisuus
- Inhimillisyys
- Isänmaa
- Rakkaus
- Vapaaehtoisuus

SPR

Omat
- Solidaarisuus
- Ihmisarvon kunnioitus
- Velvollisuus toimia= vastuunotto
- Maailmankuvan laajeneminen
- Sitoutuminen
- Äidit
- Tietoa – ei luuloa

Omat
- Ihmisten samanarvoisuus
- Avun tarve
- Rasismin vastaisuus
- Humanitaarisuus
- Turvallisuus
- Tasa-arvo
- Kulttuuri
- vapaaehtoiset

Vuorovaikutus Dialogi

Yhteisöllisyys Yhdenvertaisuus Vapaaehtoisuus Inhimillisyys

Osallisuus Toimijuus

Oppiva ihminen

Tasa-arvo avoimuus

Lähimmäisen-rakkaus

Ev. lut. seurakunta

Srk
- Jumalan ehdoton rakkaus ihmisiä kohtaan
- Lähimmäisenrakkaus
- Yhteisöllisyys

Omat
- Ehdoton ihmisarvo jokaisella
- Apua tarvitsevia tulee auttaa
- Kunnioitus
- Jakaminen
- "Lahjaksi saatte, lahjaksi antakaa"

Helluntaiseurakunta

- **Omat**
  - Rakkaus
  - Halu auttaa
  - Tehdä oma osuus yhteisen eteen
  - Jokainen ihminen on arvokas
  - Toivon sanoma, mutta ei se edeltä pelkästään
- **Omat**
  - Yhtäläiset ihmisoikeudet
  - Oppia paremmin kunnioittamaan & hyväksymään monikulttuurisuutta
  - Auttaa kotoutumaan opettamalla suomen kieltä
  - Kultainen sääntö
- **Srk**
  - Ihmisarvo: Jokainen on arvokas
  - Lähimmäisenrakkaus
  - Yleisinhimillinen auttaminen monella alueella
- **Srk**
  - Raamattu: jokaisella oikeus kuulla evankeliumia -> ei käännytetä -> motiivina rakkaus
  - Kristillinen diakonia
  - Turvallinen taustayhteisö, josta löytyy ystäviä ja apua
- **Omat**
  - Kristilliset arvot
  - Lähimmäisenrakkaus
  - Kiinnostus kulttuureihin
  - Kokea olevansa tervetulleita

Oikeus tulla hyvin kohdelluksi & kuulluksi

kaupunki

Kaupunki
- Ihmisarvo
- Yhteisöllisyys
- Kehittyminen ja oppiminen
- Auttaminen

Omat
- Tasa-arvo
- Rehellisyys
- Inhimillisyys
- ihmisarvo

Orimattilan yhteiset Martat

Martat
- Irti rasismista ja syrjinnästä
- Edistää rauhallista ja tietoihin perustuvaa keskusteluilmapiiriä
- Ihmisten kohtaaminen yksilöinä ja monimuotoisina perheinä
- Kaikkien osaamisen käyttöönotto
- Koulutus ja kotitaloustaidot yhteiskuntarauhan ylläpitämisessä eri elämäntilanteissa
- Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo
- Hyvä arki kuuluu kaikille

Omat
- Avoimuus
- Rohkeasti oma itseni
- Toimelias
- "Elämä on parasta itse tehtynä"

Orimattilan Martat

- Avustaa vaatehankinnoissa
- Neuloa sukkia. Lapasia, ym.

Omat
- Tasavertaisuus
- Auttaa uuden elämän alkuun
- Lapset
- Yhdessä tekeminen

Maahanmuuttajien kotouttamistoiminta

TURVAPAIKKA-, MAAHANMUUTTO- JA KOTOUTTAMISRAHASTO
Euroopan unionin tuella

Omat vahvuudet, taidot & motiivit

- Halu oppia uutta
- Avoimuus uudelle
- Sisäinen motivaatio ja innostus
- Työn merkityksellisyyden kokeminen
- Auttamisen halu
- Lähimmäisten auttaminen
- Kokemus
- Kokemus ulkomaalaisista
- Kielitaito
- Koulutus ja kokemus opetustyöstä
- Keittiö- ja ompelutaito
- Vieraaseen kulttuuriin tutustuminen
- Uteliaisuus uusia asioita ja ihmisiä kohtaan
- Rohkeus ottaa kontaktia
- Sosiaalisuus
- Luovat ratkaisut
- Vapaa-aika

Edellytykset, Resurssit

Oman taustayhteisöni vahvuudet, taidot & motiivit

- Vakaa ja tunnustettu toimija yhteiskunnassa
- Joustavuus
- Tilat
- Perimmäinen toiminnan motiivi "Kaikki Jumalan kuvia" -> lähimmäisenrakkaus
- Koulutus
- SPR:n osasto osallistuu kustannuksiin
- Kokemus
- Luotettavuus
- Osaaminen
- Erilaisten ihmisten kohtaaminen
- Opetus- ja muut tilat & välineet
- diakoniapalveluita
- Taustayhteisölle perheiden hyvinvointi tärkeää

ORIMATTILA
www.orimattila.fi

HUMAK HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Maahanmuuttajien kotouttamistoiminta

TURVAPAIKKA-, MAAHANMUUTTO- JA KOTOUTTAMISRAHASTO
Euroopan unionin tuella

Vastavuoroisuus, synergiahyöyty

Mitä minä ja me (taustayhteisöni) saamme?

- Ystäviä
- Hyvä mieli
- Onnistumisia
- Kokemusta
- Paljon tietoja ja taitoja
- Kohtaamisia
- Tutustua uusiin ihmisiin ja yhteisöihin
- Vuorovaikutus eri kulttuureista tulevien kanssa

- Uusia jäseniä
- Uusia vapaaehtoisia
- Pientä korvausta taloudellisesti
- Avartumista
- Kokemusta
- Kokemusta valmiustoiminnasta
- Monimuotoisuutta
- Tuulahduksen maailmalta -> näkökulmia maailman tilanteeseen
- Mahdollisuuden katsoa ennakkoluuloihin ja tehdä niille jotain
- Lapsi- ja perheystävällinen kunta voi toteutua
- Yhteenkuuluvuutta Orimattilan hyväksi toimivien yhteisöjen kanssa

HUMAK HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

ORIMATTILA
www.orimattila.fi

Maahanmuuttajien kotouttamistoiminta

TURVAPAIKKA-, MAAHANMUUTTO- JA KOTOUTTAMISRAHASTO
Euroopan unionin tuella

Haasteet

- Ihmisten erilaisuus
- Asioiden ymmärtäminen samalla tavalla
- Kulttuurierot: Eri maailmankolkista tulevien kesken sekä vastaanottavassa paikassa

- Kielitaito
- Maahanmuuttajien kielitaito, kotoutuminen ja kulttuuri
- Koti-ikävä/ perheen-yhdistämisprosessi

- Yhteiskunnan palvelut/ Palveluviidakko
- Tarpeet vs. tarjonta?
- Kantaväestön vastustus ja ympäristön aiheuttamat paineet
- Ennakkoluulot

- Tiedon ja osaamisen välittyminen
- Toiminnan sujuvuuden turvaaminen
- Oma aika ei riitä kaikkeen, mitä haluaisin tehdä

- Vapaaehtoisten tarvitsema tuki ja koulutus
- Auttajien erilaisten toimintakulttuurien yhteensovittaminen (toisinaan)

HUMAK HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

ORIMATTILA
www.orimattila.fi

Unelmia, ideoita

Mitä tarvitsemme?

- Hyvä yhteishenki = Tehdään yhdessä
- Yhteistä näkyä ja samaan päämäärään pyrkimistä
- Yksinkertaisuutta!
- Hyväksymistä
- Tietoa luulon tilalle
- Maahanmuuttajat saisivat tasa-arvoisen aseman yhteiskunnassa

Työpaja 2. Torstaina 21.12. klo 13-15

Verkoston tehtävät (toiminnot)
Työskentelyn tavoite

Verkoston tehtävät

- Koostaa yhdessä verkoston ja vapaaehtoisten tehtäviä
  - Toteutuneita toimintoja (kulunut vuosi)
  - Mitä voisimme tehdä? (Uusia ideoita)
  - Mitä kotoutujat odottavat/ tarvitsevat meiltä? Pohtia toimintoja *maahanmuuttaja-asiakkaan* näkökulmasta (tieto, oletus, ymmärrys)

HUMAK HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Verkoston tehtävät –työskentely (20 min)

1. Ohjeistus (5min)

- Tarkastellaan, millaisia tehtäviä tällä verkostolla.
- Tehtävät voivat liittyä konkreettisiin vapaaehtoisen, yhteistyötahon tai yhdessä toteutettaviin tai toteutettuihin tehtäviin kotoutujien parissa tai toimintaympäristössä.
- Pohtikaa, mitä sinä/ taustayhteisösi/ me verkostona olemme saanut aikaan tai mitä voisimme tehdä (uusia ideoita).
- Tärkeää on miettiä myös, mitä kotoutujat meiltä odottavat tai tarvitsevat.

2. Työskentely: (10min)

- Jokaiselle jaetaan kolmen värisiä lappuja, joihin jokainen kirjaa vähintään yhden jokaiseen aihealueeseen liittyvän asian.
- Työskentely-ympäristön vaihdos -> siirrytään pöytiin istumaan.

3. Verkoston tehtävät - purku (5min)

Millaisia tehtäviä meillä on?

- Mitä olemme saaneet aikaan? (kulunut vuosi)
- mitä voisimme tehdä? (ideoita)
- Mitä kotoutujat odottavat/ tarvitsevat meiltä? (tieto, oletus, ymmärrys)

- Kolme fläppiä, joihin jokainen saa tuoda lappunsa.
- Jokainen voi itse käydä lukemassa, täydentämässä aiheita, jos siltä tuntuu.
- Aiheeseen palataan myöhemmin.

ORIMATTILA
www.orimattila.fi

Maahanmuuttajien kotouttamistoiminta

TURVAPAIKKA-, MAAHANMUUTTO- JA KOTOUTTAMISRAHASTO
Euroopan unionin tuella

Toiminnot 1/3

Mitä olemme saaneet aikaan?

"Paljon saatu aikaan" **"Hyviä asioita"**

Vapaaehtoistoiminta

Verkosto

- Hyvän verkoston, jossa voi jakaa ilot ja murheet

Tapahtumat

- Vaatelahjoitus-tilaisuus
- Talvipukeutumisen koulutus
- Yhteinen ruokapäivä
- Tutustumispäivä ev. lut seurakuntaan ja Suomen jouluun
- Joululahjakeräys lapsille
- Yhteistyössä (SPR, MLL, Sossu & hanke) Hyvä joulumieli- keräyksen lahjakorttien jako

Kodin perustaminen

- Talkoina muuttoapua
- Sisustettu kodit
- Lahjoitettu tavaraa ja vaatteita
- Huonekalujen keräys alussa

Arjen tuki

- Ohjaus ja neuvonta arjen käytännön asioissa
- Arjen apu (esim. kauppa, apteekki, terveyskeskus, palvelut)
- keskusteluapu

Kieltenopetus

- Opetettu suomen kielen alkeita sekä uusille että jo aiemmin tänne muuttaneille
- Suomen kielen taitoa vankennettu -> tietoa yhteiskunnastamme ja kulttuuristamme
- Auttavan tai välttävän suomen kielen luku- ja kirjoitustaidon, samoin ääntäminen sujuu ymmärrettävästi
- Maahanmuuttajat ovat saaneet käsityksen suomalaisesta täsmällisyydestä

HUMAK HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

ORIMATTILA
www.orimattila.fi

Maahanmuuttajien kotouttamistoiminta

TURVAPAIKKA-, MAAHANMUUTTO- JA KOTOUTTAMISRAHASTO
Euroopan unionin tuella

Toiminnot 2/3

Mitä voisimme tehdä?

Suomen kieli, kulttuuri ja yhteiskunta

- Jatkaa kotouttamista suomen kielessä ja kulttuurissa
- Lisätä suomen kielen opetusta
- Tukea kotitehtävien muodossa opiskelijoille
- Auttaa sopeutumaan yhteiskuntaamme antamalla tietoa ja vastaamalla heidän kysymyksiinsä
- Tutustuttaa suomalaisiin tapoihin ja juhliin

Ajan antaminen

- Viettää aikaa enemmän yhdessä
- Pyytää heitä kylään, kutsua kotiin
- Tapaamalla koko perhettä
- Antaa aikaa

Yhteisöllisyyden lisääminen

- Lisää kanssakäymistä
- Edistää yhteisöllisyyttä kerhojen ja koulutusten avulla
- Äiti ja kotona olevat lapset mukaan paikkakunnan muiden äitien joukkoon - Miten?
- Tarjota kotona oleville äideille mahdollisuuden yhteen-kokoontumiseen ja yhteisöllisyyteen
- Yhteiset tapahtumat -> välittää tietoa -> Etniset suhteet

Toiminta

- Ottaa mahdollisuuksien mukaan toimintaan
- Vienti teatteri, konsertit, taidenäyttelyt
- Harrastepiirejä, kokkailu, käsityöt, nikkarointi, autonhuolto, musiikki
- Mukaan ottamista erilaisiin yhdistys- ja urheiluseurojen toimintaan
- Yhteiset tapahtumat
- Yhteisiä ruokahetkiä
- Ystäväperheet
- Maahanmuuttajien toiveiden kuuleminen toiminnasta -> järjestetään sen mukaan

Vapaaehtoiset

- Hankkia lisää vapaaehtoisia
- Vapaaehtoisille tukea ja koulutusta

HUMAK HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU
ORIMATTILA
www.orimattila.fi

Maahanmuuttajien kotouttamistoiminta

TURVAPAIKKA-, MAAHANMUUTTO- JA KOTOUTTAMISRAHASTO
Euroopan unionin tuella

Toiminnot 3/3

Mitä kotoutujat meiltä odottavat/ tarvitsevat meiltä?

Suomen kieli, kulttuuri ja yhteiskunta

- Tukea, opastusta, opetusta ja neuvoja toimimisesta suomalaisessa yhteiskunnassa
- Opastusta kulttuurin omaksumisessa
- Suomen kielen ja kulttuurin harjoittelua ja tutustumista
- Tarvittaessa apua esim. talvivaatetuksessa
- Apua kielessä (tulkkaukset)
- Rohkaisua ja tukea kielen opiskeluun

Ajan antaminen

- Aikaa
- Yhdessä tekemistä
- Apua arjen asioiden hoidossa
- Kaveria vaikka päiväkahville

Yhteisöllisyyden lisääminen

- Seuraa suomalaisista
- Suomalaisia ystäviä
- Kontaktin ottamista
- hyväksyntää

Ystävyyttä

Toiminta

- Työtä
- Tekemistä
- Kotoutujat pitää saada paikkakunnan harrastustoimintaan mukaan
- Tietokone opiskeleville

Vapaaehtoiset

HUMAK HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU
ORIMATTILA
www.orimattila.fi

HUMAK HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Työpaja 2. Torstaina 21.12. klo 13-15

Vapaaehtoistoiminnan pelisäännöt
Työskentelyn tavoite

Vapaaehtoistoiminnan pelisäännöt

- Pohtia vapaaehtoistoimintaan liittyviä keskeisiä ulottuvuuksia:
  - *Vapaaehtoisen oikeudet*
  - *vapaaehtoisen velvollisuudet*
  - *vapaaehtoistoiminnan perussäännöt*
  - *vapaaehtoistoiminnan rajat*.

- Työskentely toimii pohjana yhteisille *vapaaehtoistoiminnan pelisäännöille*.

- Työskentelyjen avulla *mallinnetaan* ja *luodaan perustaa* paikalliselle verkoston toteuttamalle vapaaehtoistoiminnalle.

ORIMATTILA
www.orimattila.fi

HUMAK HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Vapaaehtoistoiminnan pelisäännöt työskentely (55min)

1. Virittäytyminen: Pohjustus aiheeseen (5min)

- Verkoston tehtävät liittyvät kiinteästi **vapaaehtoisuuteen ja vapaaehtoisten resursseilla** tehtävään työhön maahanmuuttajien kotoutumisen tukena.
- Jo aiemmin ollut puhetta, että **vapaaehtoistoiminnalle tulisi luoda selkeät pelisäännöt ja raamit**, joiden puitteissa toimitaan.
- Edellisen kerran **arvo-työskentely** ja tämän kertainen **resurssit ja verkoston tehtävät** toimivat **pohjana yhteisten pelisääntöjen luomiselle**.
- Pelisääntöjen luomisen taustalla on hankkeen mallintamisen ja toiminnan toteuttamisen vuoksi tarve selkeyttää toimintaa ja siihen liittyviä rajoja.
- **Pelisääntöjen tehtävä** on **luoda turvalliset puitteet ja raamit toimia.** Tämä turvallisuus näkökulma on lähtökohta niin vapaaehtoisen, maahanmuuttajien, kuin yhteistyötahojen ja hankekoordinaattorinkin kannalta.
- Tärkeää on, että jokainen tietää, miten toimitaan ja pelisäännöt ovat yhdessä pohdittuja.
- Työskentelyllä **mallinnetaan hanketta, verkoston ja vapaaehtoistoiminnan asemaa** siinä sekä **luodaan toimintamalli, johon myös uudet vapaaehtoiset ja toimijat** mukaan tullessaan sitoutuvat.

2. Ohjaus työskentelyyn ja ryhmäjako (5min)

- Jaetaan ryhmät alustavan ryhmäjaon mukaisesti. Ensisijaisesti saman organisaation tai samankaltaisessa tehtävässä toimivat ihmiset samassa ryhmässä.
- Ryhmille jaetaan työskentelypohja, jossa on ryhmälle otsikko. Ryhmä pohtii tästä näkökulmasta alla olevia kysymyksiä.

Ryhmät:

- Vapaaehtoisen velvollisuudet
- Vapaaehtoisen oikeudet
- Vapaaehtoistoiminnan rajat
- Vapaaehtoistoiminnan perussäännöt

Ryhmät 1-3: Tarkastelkaa vapaaehtoisen oikeuksia/ velvollisuuksia/ vapaaehtoistoiminnan rajoja maahanmuuttajatoiminnassa ja peilatkaa alla olevia kysymyksiä juuri tähän aihealueeseen liittyen.

Ryhmä 4: Pohtikaa vapaaehtoistoiminnan perussääntöjä (esim. luottamuksellisuus, vaitiolovelvollisuus, ym. keksikää lisää) ja peilatkaa alla olevia kysymyksiä kirjaamiinne perussääntöihin maahanmuuttajatoiminnassa.

HUMAK HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Vapaaehtoistoiminnan pelisäännöt työskentely

Kysymykset ryhmille:

A. Mitä tulee huomioida toimiessani maahanmuuttajan arjessa/ kotona tästä näkökulmasta?

B. Mitä tarkoittaa vapaaehtoisena toimiminen *tavallisen ihmisen tiedoin ja taidoin* tästä näkökulmasta?

C. Mitä tarkoittaa maahanmuuttaja-asiakkaan tukeminen tästä näkökulmasta?

D. Milloin turvaudun ammattilaisen apuun?

E. Mitä vapaaehtoisuus merkitsee tästä näkökulmasta?

3. Työskentely ryhmissä (20 min)
- Ryhmät työskentelivät kolmen hengen ryhmissä.
- Kirjaukset suoraan fläpille.

4. Purku (20 min, 4 x 5min)
- Fläpit seinälle.
- Jokainen ryhmä vuorollaan sai kertoa, mitä olivat kirjanneet.
- Muut saivat kommentoida ja lisätä omia huomioita

ORIMATTILA
www.orimattila.fi

Maahanmuuttajien kotouttamistoiminta

TURVAPAIKKA-, MAAHANMUUTTO- JA KOTOUTTAMISRAHASTO
Euroopan unionin tuella

Vapaaehtoistoiminnan pelisäännöt 1/4

Vapaaehtoistoiminnan perussäännöt

A. Mitä tulee huomioida toimittaessa maahanmuuttajien arjessa/ kotona tästä näkökulmasta?
- Kunnioitetaan perheen elämäntapaa ja ajatuksia
- Ei kerrota perheen asioita ulkopuolisille
- Ei udella (kiinnostunut toki pitää olla)

B. Mitä tarkoittaa toimiminen tavallisen ihmisen tiedoin ja taidoin tästä näkökulmasta?
- Tietoisuus omasta asemasta
- Tunnistaa omat rajat sekä tiedoissa että taidoissa
- Tehdä rohkeasti yhdessä perheen kanssa sitä, missä on hyvä

C. Mitä tarkoittaa maahanmuuttaja-asiakkaan tukeminen tästä näkökulmasta?
- Tehdään yhdessä, ohjataan ja opastetaan
- Ollaan luottamuksen arvoisia

D. Milloin turvaudun ammattilaisen apuun?
- Kun omat keinot loppuvat
- Kun nousee huoli
- Kun on epävarma jostain asiasta

- Vaitiolovelvollisuus
- Luottamuksellisuus
- Kunnioittaminen
- Yhdessä tekeminen
- Omien rajojen tunnistaminen

E. Mitä vapaaehtoisuus merkitsee tästä näkökulmasta?
- Velvollisuus tunnistaa omat rajat (jaksaminen, yksityisyys)

ORIMATTILA
www.orimattila.fi

HUMAK HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Ryhmä: Heterot

Maahanmuuttajien kotouttamistoiminta

TURVAPAIKKA-, MAAHANMUUTTO- JA KOTOUTTAMISRAHASTO
Euroopan unionin tuella

Vapaaehtoistoiminnan pelisäännöt 2/4

Vapaaehtoisen oikeudet

A. Mitä tulee huomioida toimittaessa maahanmuuttajien arjessa/ kotona tästä näkökulmasta?

- Toiminta lähtee asiakkaan/ perheen tarpeista ja lähtökohdista
- Kulttuuri otettava huomioon

B. Mitä tarkoittaa toimiminen tavallisen ihmisen tiedoin ja taidoin tästä näkökulmasta?

- Vapaaehtoinen toimii omilla tiedoillaan ja taidoillaan, mutta toisaalta osattava pyytää asiantuntija-apua tai ohjata tarvittaessa sen pariin

C. Mitä tarkoittaa maahanmuuttaja-asiakkaan tukeminen tästä näkökulmasta?

- Tuen lähtökohtana ovat vapaaehtoisen osaaminen ja kokemus
- Herkkyys tunnistaa, mitä apua tarvitaan

D. Milloin turvaudun ammattilaisen apuun?

- Oma osaaminen/ taidot eivät riitä
- Muistettava myös vapaaehtoisen oma jaksaminen

E. Mitä vapaaehtoisuus merkitsee tästä näkökulmasta?

- Armollisuus itseä kohtaan
- ➢ ei tarvitse olla yli-ihminen ja tietää/ osata kaikkea

HUMAK HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

ORIMATTILA
www.orimattila.fi

Ryhmä: JOS

Maahanmuuttajien kotouttamistoiminta

TURVAPAIKKA-, MAAHANMUUTTO- JA KOTOUTTAMISRAHASTO
Euroopan unionin tuella

Vapaaehtoistoiminnan pelisäännöt 3/4

Vapaaehtoisen velvollisuudet

A. Mitä tulee huomioida toimittaessa maahanmuuttajien arjessa/ kotona tästä näkökulmasta?

- Meidän tehtävä ei ole tehdä heidän koulutehtäviään, vaan auttaa etsimään tietoa
- Valtava tiedon jano-> opastaa tiedon hakuun
- Tähdentää aikataulun merkitystä - kulttuurierot

B. Mitä tarkoittaa toimiminen tavallisen ihmisen tiedoin ja taidoin tästä näkökulmasta?

C. Mitä tarkoittaa maahanmuuttaja-asiakkaan tukeminen tästä näkökulmasta?

- Tukea maahanmuuttajien itsetuntoa kannustamalla ja opettaa luottamaan omiin taitoihin ja hyväksyä pienetkin edistysaskeleet

D. Milloin turvaudun ammattilaisen apuun?

- Jos näemme tehtävien tulevan ylivoimaisiksi ja kotoutuja masentuu & on menettänyt kokonaan motivaationsa
- Moniammatillisuus
- Jokaisen velvollisuus tunnistaa, jos huoli nousee

E. Mitä vapaaehtoisuus merkitsee tästä näkökulmasta?

- Omien rajojen tunnistaminen
- Oikeus sanoa EI

HUMAK HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

ORIMATTILA
www.orimattila.fi

Ryhmä: Opet

Vapaaehtoistoiminnan pelisäännöt 4/4

Vapaaehtoistoiminnan rajat

A. Mitä tulee huomioida toimittaessa maahanmuuttajien arjessa/ kotona tästä näkökulmasta?

- Perheen kulttuuri:
  - kulttuurierot perhe – vapaaehtoinen
- Ystävä

B. Mitä tarkoittaa toimiminen tavallisen ihmisen tiedoin ja taidoin tästä näkökulmasta?

- Pysyä omassa roolissaan
- Toiminen niillä tiedoilla/ taidoilla, joita meillä on
- Olla oma itsensä

C. Mitä tarkoittaa maahanmuuttaja-asiakkaan tukeminen tästä näkökulmasta?

- Kohtuus kaikessa
- Vapaaehtoisella velvollisuus ottaa asioista selvää
- Kuuntelu – jos ei tiedä, ottaa selvää

D. Milloin turvaudun ammattilaisen apuun?

- Mieluummin liian helposti kuin viimeisessä hädässä. Esim. terveydenhuolto, raha-asiat ja viranomaisasiat

E. Mitä vapaaehtoisuus merkitsee tästä näkökulmasta?

- Vapaaehtoinen voi olla tavallinen ihminen, ei ole pääsyvaatimuksia
- Empaattisuus
- Yksityisyys

➢ riittää, että on yrittänyt

Kokonaistyöskentelyn päätös

5. Kokonaistyöskentelyn päätös (5min)

- Mieti tänään käsiteltyjä aiheita *arvoja, resursseja, verkoston tehtäviä ja vapaaehtoistoiminnan pelisääntöjä.*
- Mieti *yksi sana*, mitä jäi päällimmäisenä mieleen?

- Kiitos työskentelystä.

- Samat arvot
- Yhteishenki
- Yhdessä tekeminen
- Luottamus
- Innostus
- Kulttuuri
- Hyvä porukka
- Arvopohja
- Ohjaajan järjestelmällisyys

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kokonaistyöskentely työpaja 2: – Palaute päivästä

Osallistujat

Palautetta työskentelystä kyseltiin muutamilta osallistujilta työskentelyn jälkeen.
Miltä tuntui? Oliko raskasta, kun monta aihetta?

- Ei ollut raskasta, vaan mielenkiintoista ja antoisaa
- Erittäin mielenkiintoista
- Haasteellista oli kirjoittaa, kun tottunut käsillä tekemään vain käsitöitä
- Olisi halunnut etukäteen keskittyä tehtävään (resurssit) paremmin, koska koki sen tosi tärkeäksi ja mielenkiintoiseksi.
- Vaikka ei ollut edellisellä kerralla mukana, koki päässeensä pohjustuksen ja kertauksen kautta hyvin mukaan.
- ihana tila (teatterin kahvila)

Palaute-keskustelu ohjaaja, hankekoordinaattori ja hyvinvointipäällikkö:

- Aikataulu jousti, mutta piti
- Ohjaaja: rauhallisuus ja selkeys sekä järjestelmällisyys.
- Vaikka paljon asiaa, ei ollut kiireen tuntua.
- Alustavat suunnitelmat hieman muuttuivat, mutta ei haitannut
- Ei tuntunut raskaalta
- Aiheiden pilkkominen hyvä asia: Teki konkreettiseksi ja fokusoituneeksi
- Kirjaukset näkyville hyvä asia, konkreettista & helppo palata
- Erilailla työskentely etenee ja toimii kuin perus kokoustekniikalla. Tuloksia saadaan eri lailla aikaan ja eri ihmisten näkökulmia tällaisessa työskentelyssä.
- Jäsenten osallistaminen ja kuuleminen hyvä asia.
- Tila ihana ja palveli päivän aihetta ja työskentelyä. Erilaiset mahdollisuudet kuin virallisessa kokoushuoneessa.
- Kokonaisuus päivälle hyvä: Ensin työskentelyä, sitten ruoka ja lopuksi rauhoittava mahdollisuus nauttia (Lausujat, laulut ja kahvit ja joulukassien jako)

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kokonaistyöskentely työpaja 2: palautekeskustelu

Arvot ja resurssit

- Ei vielä avointa keskustelua (vrt. roolit, luottamus, ryhmän vaiheet)
- Arvot hyväksyttiin yksimielisesti nyökkäyksillä
- Lisätään avoimuus, joka pudonnut koosteesta
- Osalle vaikea tehdä, koska ei ole tottunut tällaiseen työskentelytapaan
- Koettiin tärkeäksi ja mielenkiintoiseksi tehtäväksi

Verkoston tehtävät

- Jokainen pohti itsenäisesti – hyvä asia

Pelisäännöt

Ryhmä ja roolit:

- Ryhmäjako hyvä. Eri toimijoiden sekoittaminen osittain, mutta jokin yhteinen tekijä ryhmälle.
- Roolien sekoittuminen:
  - Koordinaattori ns. apulainen, opiskelija ohjaaja, hv-päällikkö osallistuja
  - Tärkeää sekoittaa rooleja
  - Vertaa tapahtumat: Eri ihmiset vuorollaan eri rooleissa
  - Vastuun jakaminen ja yhteisvastuullisuus, jos tulevaisuudessa ei paikallista koordinaattoria, kuka hoitaa?
- Aiemmat roolit aiheuttavat jännitteitä, tietyssä roolissa toimimista, samoin hierarkiarakenteet vaikuttavat

- Keskustelu ei vielä ollut vapaata, mutta katsotaan, mitä on esim. puolen vuoden päästä
- Ryhmissä oli hyvää keskustelua ja kaikki osallistuivat tasapuolisesti
- Mallintamisen korostaminen työskentelyssä: pääsevät vaikuttamaan
- Asiakkaan näkökulman huomioiminen

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kokonaistyöskentely työpaja 2: Muuta esiin noussutta

Ammatillisuus – vapaaehtoisuus
- *" Välillä tuntuu ihan ammatilliselta toiminnalta"*
- Kiinnittyminen asiakkaaseen
- Tasapuolisuus - rajat?

Koulutukset:
- Vapaaehtoisilta itseltään tarve tuelle ja koulutukselle
- Koulutustoiminnan kehittäminen:
  - Vapaaehtoisille jatkossakin työpajoja, koska nämä ovat samalla koulutusta. Voisi myös puhua ihan koulutus-nimellä.
  - Infot, koulu ja päiväkoti ovat myös olleet koulutusta
  - Kutsua asiantuntijoita vieraiksi.
- SPR:ltä myös kysyä ystävän ja vapaaehtoisen rajoista
  - Ehkä jopa puhumaan verkostolle

Lisäksi pohdintoja keskustelusta:
- Kun asiakas laittaa viestin, pääsetkö, voitko auttaa, jne. vapaaehtoinen suostuu
  - Missä menee rajat?
- Miten toimitaan, ettei vapaaehtoinen uuvu tai takerru liikaa asiakkaaseen?

- **RAJAT**
- **Rajat ovat teoriassa tiedossa, mutta käytännössä noudattaminen vaikeaa.**
  - Vapaaehtoiset usein empaattisia ihmisiä, jotka haluavat auttaa.
- Miten noudattaa rajoja käytännössä?
  - *Koulutus, keskustelu, tukitoimenpiteet, moniammatillinen yhteistyö*

ORIMATTILA
www.orimattila.fi

VAPAAEHTOISTOIMINNAN EETTISET PERIAATTEET

TYÖSKENTELY KE 21.3.2018. KLO 10-12

1. VUOROVAIKUTUS, DIALOGI JA AVOIMUUS

Mitä tämä arvo tarkoittaa minulle?

- Toisen näkemyksen kuuleminen hänen lähtökohdistaan
- Halu kuunnella toista, niin että hän tuntee tulleensa kohdatuksi. Tasa-arvoisessa dialogissa odotan, että minutkin kohdataan.
- Oikeus olla myös eri mieltä
- Ei "jyrää" toista omilla vahvoilla mielipiteillään
- Kaksi- tai monisuuntaista kerrontaa ja kuuntelua
- Kuunnella ja tulla itse kuulluksi
- Voi toteutua myös ilman sanoja, jos ei ole yhteistä kieltä
- Ole oikeasti läsnä, kuuntele, keskustele ja anna arvo kanssahenkilön mielipiteille
- Oikeus kertoa omista ajatuksista ja tunteista sen verran kuin itsestä tuntuu hyvältä

Mitä tarkoittaa käytännön kotouttamistoiminnassa?

- Oikeus olla eri mieltä, mutta toisen näkemysten ja kulttuurin kunnioitusta
- Kommunikaatio on enemmän kuin kieli ja sanat. Se on halua vuorovaikutukseen ja ymmärtämisen vahvistamiseen.
- Ole oma itsesi, anna aikaasi ja innosta osallistumaan suomalaiseen yhteiskuntaan
- Avata myös oman kotinsa ovet
- Muistaa myös luottamuksellisuus – ei kerrota toisten asioita ulkopuolisille
- Avoimuus molemmin puolin, kerron myös itsestäni

Kommunikaatio on enemmän kuin kieli ja sanat. Halu kuunnella ja tulla itse kuulluksi. Oikeus kertoa omista ajatuksista ja tunteista sen verran kuin itsestä tuntuu hyvältä.

1. OSALLISUUS, TOIMIJUUS

Mitä tämä arvo tarkoittaa minulle?

- Toimi, älä puhu
- Oikeus osallistua ja toimia, ei olla pelkkä kohde
- Kanna kortesi kekoon. Älä jää odottamaan muiden toimia.
- En saa itse toimia toisten "yli". Kannustus osallisuuteen ja toimijuuteen.
- Jos saan olla osallisena asioiden suunnittelussa tai minut on muulla tavalla otettu huomioon, motivoidun toimimaan innokkaana.

Mitä tarkoittaa käytännön kotouttamistoiminnassa?

- Vaparit eivät aina ole tekijöinä, me olemme usein saamapuolella
- Ei tehdä puolesta, vaan annetaan toistenkin toimia
- Kannustaa ja ohjata omatoimisuuteen
- Varottava myös takertujan sudenkuoppaa
- Tunnen tekeväni merkityksellistä työtä.

Oikeus osallistua ja olla toimija, ei pelkkä kohde.

2. YHTEISÖLLISYYS

Mitä tämä arvo tarkoittaa minulle?

- Tieto ja tunne siitä, että on osa suurempaa kokonaisuutta
- Yksi kaikkien ja kaikki yhden puolesta
- Kelpaa johonkin joukkoon sellaisenaan
- Yhdessä tekeminen
- Kuuluu jonnekin
- Tunne kuulumisesta joukkoon
- Kannetaan!

Mitä tarkoittaa käytännön kotouttamistoiminnassa?

- Yhteisiä tapaamisia
- Maahanmuuttajat ovat kuntalaisia siinä missä muutkin
- Yhteistä tekemistä
- Pyrin vaikuttamaan taustayhteisössäni, että maahanmuuttotyössä otettaisiin tämä huomioon
- Suomalaisuuden ominaisuuksien rehellinen arviointi ja tunnistaminen ja muiden kulttuurien ja tapojen yms. arviointi itsessään sekä suhteessa suomalaisuuteen

Tunne kuulumisesta joukkoon. Emme voi muuttaa maahanmuuttajia suomalaisiksi, mutta voimme ottaa heidät mukaan yhteiskuntaan.

3. VAPAAEHTOISUUS

Mitä tämä arvo tarkoittaa minulle?

- Itsestä lähtöisin, ei pakotettu tai manipuloitu
- Valinnan vapautta
- Sisäistä motivaatiota
- Lupautumista (enemmän), sitoutumista (vähemmän)
- Omaehtoisuutta ja itsesäätelyä
- Elämäntapa!
- Halu olla mukana tekemässä hyvää

Mitä tarkoittaa käytännön kotouttamistoiminnassa?

- Itselleni vapaaehtoisuus muuttuu monesti velvollisuudeksi, jolloin oma elämä kärsii -> tämän huomioiminen käytännössä
- Omien rajojen ja voimavarojen tunnistaminen
- Tunne rajasi, älä ota liikkaa osaa kaikkeen
- Oikeus sanoa "ei"

Omien rajojen ja voimavarojen tunnistaminen.

4. LÄHIMMÄISENRAKKAUS

Mitä tämä arvo tarkoittaa minulle?

- En jätä apua tarvitsevaa pulaan
- Sallimista ja antamista tunne- sekä konkreettisella tasolla
- Siedän ja autan niitäkin, joista en välttämättä tykkää
- Ihminen on sosiaalinen eläin ja tarvitsee toisia ollakseen se mikä on.
- Kunnioitan (pyrin) vieraita ihmisiä, mutta jotkut ihmiset tulevat monistakin syistä tärkeämmiksi ja koen myötätuntoa ja lämpöä heitä kohtaan ja jos voin, toimin heidän hyväkseen.

Mitä tarkoittaa käytännön kotouttamistoiminnassa?

- Rinnalla kulkemista ystävänä
- Myös vaikeuksissa olevia ihmisiä autetaan. Emme saa valita vain täydellisiä maahanmuuttajia ystäviksemme.
- Teen mitä voin ja täydellä sydämellä
- Rakastan itseäni voidakseni rakastaa muita
- Koen myötätuntoa ja koetan olla jotenkin hyödyksi
- Rehellisyyttä ja itseni tuntemista.

Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.

5. INHIMILLISYYS

Mitä tämä arvo tarkoittaa minulle?

- Kaikkea elollista tulee kohdella satuttamattomalla tavalla
- Sekä omien että toisten vajavaisuuksien hyväksyminen - ja vahvuuksien kans!
- Traagisinta ei ole julmien ihmisten pahuus vaan hyvien ihmisten vaikeneminen (Martin Luther King)

Mitä tarkoittaa käytännön kotouttamistoiminnassa?

- Tunnen itseni, kohtelen itseäni ja muita arvostavasti
- En odota toiselta liian paljon liian lyhyessä ajassa – enkä myöskään itseltäni. Armollisuus itseä kohtaan myös.
- Inhimillisyys siinä mielessä, että joskus joku voi toimia hölmösti ja unohtaa asioita -> se on inhimillistä ja me kaikki olemme ihmisiä
- Olen armahtavainen

Sekä omien että toisten vajavaisuuksien ja vahvuuksien hyväksyminen.

6. YHDENVERTAISUUS

Mitä tämä arvo tarkoittaa minulle?

- Kaikkia kohdellaan samanarvoisesti. Vaikka ei tulisi toimeen jonkun kanssa, häntä on kuitenkin kohdeltava kuin muitakin
- Yhtä paljon kaikille ei ole yhtä paljon kaikille. Arvo ihmisenä on kuitenkin poisottamatonta!
- En halua kokea olevani muita "huonompi", vaikka ikää onkin jo kertynyt

Mitä tarkoittaa käytännön kotouttamistoiminnassa?

- Ihmisen uskonto, kotimaa tai sukupuoli ei määrittele reaktiotani
  ->Kuuntelen, kunnioitan ja otan selvää.
  Ihmisarvon suvereenisuus
- Maahanmuuttajan oikeus oman uskonnon harjoittamiseen – toteutuuko?
- En asetu maahanmuuttajan yläpuolelle
- Annan maahanmuuttajan ymmärtää, että ollaan samanarvoisia.
- Tunnustetaan maahanmuuttajan arvo tasavertaisena yhteiskunnan jäsenenä. Ei asetuta kenenkään yläpuolelle.

Tunnustetaan maahanmuuttajan arvo tasa-arvoisena ja tasavertaisena yhteiskunnan jäsenenä. Ei asetuta kenenkään yläpuolelle.

7. TASA-ARVO

Mitä tämä arvo tarkoittaa minulle?

- Minua kohdellaan tasa-arvoisesti
- Ei erotella naisia ja miehiä – kohtelu samanarvoista
- Kaikki ihmiset ovat samanarvoisia. Myös mustalaiset ja maahanmuuttajat.
- Periaatteessa ihmiset ovat tasa-arvoisia, koska ajattelen heidän olevan yhtä arvokkaita taustoistaan huolimatta. Pakolaistyössä haluan erityisesti ottaa naiset huomioon.
- Sukupuolten, kansalaisuuksien, osaamisen hyödyntämisen, mahdollisuuksien… Tasa-arvo!

Mitä tarkoittaa käytännön kotouttamistoiminnassa?

- Otetaan kaikki mukaan ja huomioon, ei suljeta ketään ulkopuolelle
- Akkulturaation hyväksymistä: Uuteen kulttuuriin tulijan ei tarvitse vain omaksua uutta, vaan hänellä on oikeus ja velvollisuus muistaa ja pitää kiinni myös vanhasta kulttuurista
- Kaikkia kohdellaan tasapuolisesti

Kaikki ihmiset ovat samanarvoisia taustoistaan huolimatta.
Maahanmuuttajalla on oikeus säilyttää oma kulttuurinsa ja kielensä sekä omat arvonsa.

8. OPPIVA IHMINEN

Mitä tämä arvo tarkoittaa minulle?

- Kukaan meistä ei ole valmis, kaikilla on opittavaa
- Erehtyvä ihminen voi oppia! Ei ole paha tai huono, jos "aina ei mene niin kuin Strömössä"
- On mentävä oman mukavuus alueen ulkopuolelle
- Armollisuus itseä kohtaan
- Oikeus oppia, koko elämä on oppimista
- Ketään ei saa väheksyä oppimisen tiellä
- Vielä ikääntyneenäkin voi oppia
- Oppia ikä kaikki

Mitä tarkoittaa käytännön kotouttamistoiminnassa?

- EI päätetä toisen puolesta, että "tuo ei kyllä opi mitään, vaan tuetaan ja neuvotaan koht uuden oppimista
- Etsitään yhdessä. Löydetään yhdessä. Nautitaan löydöksistä.
- Samojen asioiden kertaaminen tarpeeksi kauan
- Yhdessä oppiminen
- Koulutus, kouluttautuminen
- Ymmärrän erilaisen oppijan
- Jokainen lähtee A:sta oppimisen tiellä

Oppiminen on elinikäinen ja vastavuoroinen prosessi. Jokainen meistä oppii eri keinoin, usein erehdysten kautta.

9. OIKEUS TULLA HYVIN KOHDELLUKSI JA KUULLUKSI

Mitä tämä arvo tarkoittaa minulle?

- Jokaisen ihmisen kokemus on tärkeä ja hänen kokemustaan pitää kuulla
- Minun ylitseni ei kävellä eikä minun ohi puhuta
- En ole kynnysmatto
- Olen kokenut paljon "ikärasismia" – olen oikeutettu inhimilliseen kohteluun
- Yhtään niin vähäpätöistä ihmistä ei ole, jota ei tarvitse kuunnella

Mitä tarkoittaa käytännön kotouttamistoiminnassa?

- Rehellisyyttä olemisessani ja ilmaisussani
- Ajan antamista
- Apua tarpeeseen, ei tuputeta eikä tuppauduta
- Osoitan teoilla
- Kunnioittavaa otetta vuorovaikutuksessa
- Kun ollaan paikalla, ollaan myös henkisesti läsnä
- Ei syyllistämistä
- Auttaminen, avun saaminen
- Ei mitätöidä, arvostaminen
- Auta, ota apu vastaan, arvosta

VAPAAEHTOISTOIMINNAN EETTISET PERIAATTEET KOTOUTUMISTOIMINNASSA 21.3.2018

1. VUOROVAIKUTUS, DIALOGI JA AVOIMUUS
   Kommunikaatio on enemmän kuin kieli ja sanat. Halu kuunnella ja tulla itse kuulluksi. Oikeus kertoa omista ajatuksista ja tunteista sen verran kuin itsestä tuntuu hyvältä.

2. OSALLISUUS, TOIMIJUUS
   Oikeus osallistua ja olla toimija, ei pelkkä kohde.

3. YHTEISÖLLISYYS
   Tunne kuulumisesta joukkoon. Emme voi muuttaa maahanmuuttajia suomalaisiksi, mutta voimme ottaa heidät mukaan yhteiskuntaan.

4. VAPAAEHTOISUUS
   Omien rajojen ja voimavarojen tunnistaminen.

5. LÄHIMMÄISENRAKKAUS
   Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.

6. INHIMILLISYYS
   Sekä omien että toisten vajavaisuuksien ja vahvuuksien hyväksyminen.

7. YHDENVERTAISUUS
   Tunnustetaan maahanmuuttajan arvo tasa-arvoisena ja tasavertaisena yhteiskunnan jäsenenä. Ei asetuta kenenkään yläpuolelle.

8. TASA-ARVO
   Kaikki ihmiset ovat samanarvoisia taustoistaan huolimatta. Maahanmuuttajalla on oikeus säilyttää oma kulttuurinsa ja kielensä sekä omat arvonsa.

9. OPPIVA IHMINEN
   Oppiminen on elinikäinen ja vastavuoroinen prosessi. Jokainen meistä oppii eri keinoin, usein erehdysten kautta.

10. OIKEUS TULLA HYVIN KOHDELLUKSI JA KUULLUKSI
    Auta. Ota apu vastaan. Arvosta. Ole läsnä. Kiitä.

VAPAAEHTOISVERKOSTON YHDESSÄ SOVITUT EETTISET PERIAATTEET.
HYVÄKSYTTY 29.5.2018 MALLUSJOELLA.

1

Empatia, myötätunto ja myötätuntouupuminen

Minä ja asiakkaamme

Ystävyys ja vapaaehtoisuus

14.02.2018

TURVAPAIKKA-, MAAHANMUUTTO- JA KOTOUTTAMISRAHASTO
Euroopan unionin tuella

Myötätunto empatia myötätuntouupuminen - mistä on kysymys?

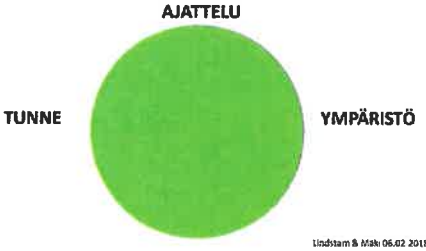
- Miten olla empaattinen auttamatta liikaa?
- Auttajan sudenkuopat ja tukipilarit
- Kohtaamisen taito

Mitä on myötätunto?

Tulkinta

Myötätunnon ja empatiakyvyn juuret

Lindstam & Mäki 06.02.2018

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Työpaja 3. Keskiviikkona 14.2.2018

Empatia, myötätunto ja myötätuntouupuminen
Minä ja asiakkaamme
Ystävyys ja vapaaehtoisuus
Kevään toiminta

Empatia, myötätunto ja myötätuntouupuminen
- Ymmärtää, mitä on empatia, sympatia ja myötätunto
- Mitä tarkoittaa myötätuntouupuminen, mitkä tekijät altistavat sille ja miten voi suojautua.

Minä ja asiakkaamme
- Sosiometria-työskentelyn avulla pohtia omaa suhdetta ja suhtautumistapaa maahanmuuttaja-asiakkaisiin
- Lisäksi yhdessä huomioida, kattaako verkoston vapaaehtoistoiminta kaikki asiakkaat

Ystävyys ja vapaaehtoisuus
- Pohtia ystävyyden ja vapaaehtoistoiminnan yhtäläisyyksiä ja eroja
- Ystävyys ja persoonaton ystävyys

Kevään toiminnot
- Suunnitella ja koostaa kevään toimintoja
- Muodostaa henkilökohtaisia tavoitteita toiminnalle
- Koostaa tarpeita koulutus- ja tukitoiminnalle

- Työskentelyillä luodaan pohjaa yhteisille pelisäännöille sekä kartoitetaan vapaaehtoisten tuen ja koulutuksen tarvetta
- Keskustelua jatketaan suljetussa Facebook-ryhmässä

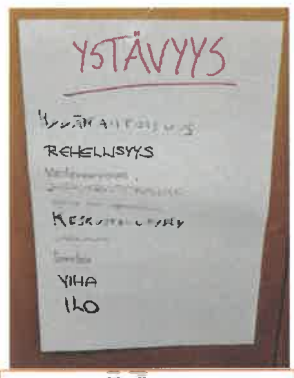
YSTÄVYYS JA VAPAAEHTOISUUS

Ystävyys
- Vapaaehtoisuus
- persoonallisuus
  - tasa-arvo
- vastavuoroisuus
- affektiivisuus

(Rawlings 1999)

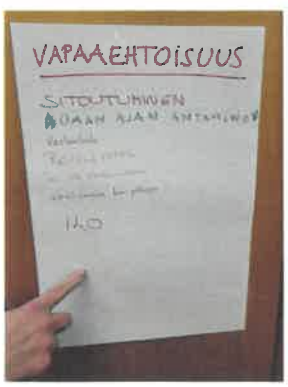
Vapaaehtoistoiminta
- Vapaaehtoisuus
  - tasa-arvo ja persoonallisuus: ei henkilökohtaista, tiettyyn persoonaan suuntautuvaa - ihmisiin yleensä
  - Vastavuoroisuus – epäsymmetria suhteessa
- affektiivisuus – tunnetaso

(Rawlings 1999; Marjovuo 2014)

Vapaaehtoisuus
Sitoutuminen
Oman ajan antaminen
Vastuuntunto
Rehellisyys
Voi olla kertaluonteinen
Virallisempaa kuin ystävyys
ilo

Ystävyys
Hyväntahtoisuus
Rehellisyys
Vastavuoroisuus
Lupausten pitäminen
Syvyys
Keskustelukyky
Pitkäaikainen
Tunnetaso
Viha, ilo

YSTÄVYYS & PERSOONATON YSTÄVYYS

Vapaaehtoisryhmä ke 14.02.2018

Lähde: Ari Marjovuo 2014, Vapaaehtoistyön ytimessä.

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

työpaja 3. 14.2.2018

Keskustelu edellisen kerran tuotoksista

Alussa kooste joulukuun työpajoista

- Mitä maahanmuuttajat odottavat ja tarvitsevat meiltä:
  - *Onko kysytty heidän tarpeita?*
  - Ei ole vielä suoraan kysytty, mutta kuuleminen tulossa kevään aikana. Tieto oletuksen, ymmärryksen ja tiedon kautta.
  - Muualla todettu, etteivät voi saapumisvaiheessa vielä tietääkään, mitä toivoa, mitä on vapaaehtoistoiminta tai harrastustoiminta.
  - Tällä mallinnetaan ja kerätään tietoa, kun uudet kiintiöpakolaiset saapuvat.
  - Tällä hetkellä toimintaan osallistumista rajoittaa asiakkaiden opiskelu.
  - Kysykää, kun kohtaatte, mitä toivovat ja odottavat
- *Onko muualla vastaavia hankkeita tai verkostoyhteistyötä?*
  - Kerrottiin olevan hankkeita ja toimintaa, mutta jokaisessa kunnassa erilaisia.
  - Painottuu enemmän virkamiestyöhön ja yhteistyö kolmas sektori muutaman kerran kaudessa olevissa tapaamisissa.
  - Vapaaehtoistoiminta järjestöjen ja seurakuntien alaista erillistä toimintaa, jolla ei niin keskeistä yhteyttä maahanmuuttotyöhön.
- Hankkeen mallintaminen:
  - Luodaan ehkä ainutlaatuista verkostoyhteistyön mallia, jossa paikallinen kolmas sektori ja vapaaehtoistoiminta ovat keskeisessä asemassa.
  - Yhteistyömallia voidaan hyödyntää muuallakin
  - Toimintatavasta oltu kiinnostuneita ELY-keskuksessa (Uusimaa ja Häme) ja SPR Uudenmaan piiri

Keskustelusta

- Suunnitellessa tulee huomioida kehittämisen olevan pitkän aikavälin toimintaa. Samanaikaisesti tulee kuitenkin vastata tämän hetken tarpeisiin.
- *"Jos jollain on nälkä, parempi opettaa kalastamaan"*
- *"Jos ihmisellä on nyt nälkä, ei auta kalastamaan opettaminen"*
- Auttaa ja tukea uuden elämän alkuun
- *"Tehdä itsemme tarpeettomiksi"*
- *"Ei kiinnitetä itseemme"*

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

työpaja 3. 14.2.2018

Myötätunto, empatia ja myötätuntouupumus, Minä ja asiakkaamme

Myötätunto, empatia ja myötätuntouupumus

- Ryhmän välillä luottamuksen merkitys: Voidaan keskenämme jakaa omia tunteita.
- Omat tunteet
- *"Miksi et ole käynyt"*
  - Odottavat yhteyttä vapaaehtoisiin ja kantasuomalaisiin – vapaaehtoiselle syyllisyys, toisaalta tunne omasta ja yhteyden merkityksellisyydestä
- *"Voi voi, kun osaisivat olla kiitollisia"*
  - Annetaan panoksia, tekoja ja aikaa parhaamme mukaan – entä jos en riitä?
- *"Kun mikään ei kelpaa"*
  - Pettymykset, turhautuminen, odotukset ja toiveet – miten vaikuttaa vapaaehtoisen tunteisiin ja toimintaan?
- Vapaaehtoisiin syntyy luottamus ja tunneside, välillä tunteet purkautuvat jostain ulkopuolisesta asiasta – yrittää kysyä, mistä kenkä puristaa ja osata erottaa nämä tunteet henkilökohtaisuudesta.

Miltä työskentely tuntui (sosiometria)?

- *"Helppoa". "Aluksi vaikea, ennen kuin pääsi jyvälle"*
- *"Nää tietyt perheet on tosi läheisiä"*
  - Vapaaehtoisilla selkeästi tietyt perheet, joihin yhteydessä
- *"Vähälle jää käytännön ystävyys"*
  - Ns. organisaatiotahoilla yleisempi suhde, ei niin läheistä
  - Opiskelun vuoksi äidit eivät osallistu kerhoihin
- *"Alussa enemmän tekemisissä, nyt jäänyt vähemmälle"*
  - Esim. jalkapallo kesällä, opiskelun alku vähentänyt
- *"Ei joka paikkaan repeä"*
  - Kiintiöpakolaisten saapumisen yhteydessä jakauduttiin perheisiin – saman perheen kanssa edelleen enemmän tekemisissä
  - Kun tietää, että muita muiden perheiden kanssa, voi keskittyä tiettyyn perheeseen
- *"On sanottu, saa tulla"*
  - Tarvitseeko varmistaa etukäteen voiko tulla? Mikä käytäntö afgaani/ arabikulttuurissa: Pääosin saa mennä ilmoittamatta. On annettu lupa ja toivottu käymään. Tietty perhe ei kotona, vaikea tavoittaa.
  - Vierailut vaativat aikaa, koska sisältyy esim. ruoka.
  - Jos menee ilmoittamatta, naisten täytyy etsiä huivit tai piiloutua.
  - Voiko nainen mennä yksin vieraan miehen luo käymään?

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

työpaja 3. 14.2.2018

Ystävyys ja vapaaehtoisuus

Yhdistäviä tekijöitä

- Luottamus
- Rehellisyys
- Ilo
- Sitoutuminen
- Oman ajan antaminen
- Vapaaehtoisuus-puoleen kirjatut sopivat ystävyyteen

Erottavia tekijöitä

- Suhteen syvyys: voi jäädä pinnallisemmaksi
- Tunnetaso: aidot tunteet, negatiiviset tunteet
- Tasa-arvo: erilaista
- Kieli: Asioita jää käsittelemättä, kun ei ole yhteistä kieltä

Keskustelu

- *"Vaikea oli keksiä. Helpompi miettiä yhdistäviä tekijöitä."*
- Tarkoituksella laitettiin erikseen, molempiin voi liittyä samoja ominaisuuksia.
- *"Ystävyys saisi jäädä"*
- *"Mitä on se ystävyys, jota jää jäljelle?"*
- *"Jonkun kanssa voi kehittyä ystävyydeksi, ei kaikkien."*
- Suhteen syvyys:
  - Suhde voi jäädä pinnallisemmaksi.
  - Henkilökemiat vaikuttavat.
  - Läheistä, ei niin syvällistä, kuin ystävyys
- Vastuu siirtyy: toiset pitäneet yhteyttä
- Voi muuttua ystävyydeksi, kun muuttuu tasavertaisemmaksi
- Turvapaikanhakijat (VOK) ei samanlaista kestävyyttä ja syvyyttä
- Tasavertaisuus:
  - Tasavertainen kohtelu
  - Voiko olla haittaa epätasa-arvoisesta kohtelusta? Mielipaha
  - Pystyykö koskaan kohtelemaan kaikkia tasavertaisesti? Toisten kanssa enemmän tekemisissä, toiset osaavat pyytää ja vaatia enemmän, kiinnittyä ja tulla lähelle, persoonallisuuserot
- Miten huomioidaan uudet tulijat, uskaltaa päästää irti?

ORIMATTILA
www.orimattila.fi

Vapaaehtoisryhmä ke 14.2.2018 Katri Mä... HUMAK/ yhteisöped... YAMK ... Orimattilan kaupung... kotoutta...hanke 2017–2020

HUMAK HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

työpaja 3. 14.2.2018

Ystävyys ja vapaaehtoisuus

Yhdistäviä tekijöitä
Luottamus
- Rehellisyys
- Ilo
- Sitoutuminen
- Oman ajan antaminen
- Vapaaehtoisuus-puoleen kirjatut sopivat ystävyyteen

Erottavia tekijöitä
- Suhteen syvyys: voi jäädä pinnallisemmaksi
- Tunnetaso: aidot tunteet, negatiiviset tunteet
- Tasa-arvo: erilaista
- Kieli: Asioita jää käsittelemättä, kun ei ole yhteistä kieltä

Keskustelu
YSTÄVYYS
- *"Ystävyys kantaa vuosiakin"*
- *"Voi jatkaa siitä, mihin edellisellä kerralla jäi"*
- Ystävyys kestää välimatkan ja eri aikoihin liittyvän harvemman yhteydenpidon.
- Ystävyys kestää myös ns. toispuolisen yhteydenpidon
- Vaikka olisi kulunut aikaa, yhteys säilyy
- Ystävyyteen liittyy avoimuus eri asioissa

VAPAAEHTOISUUS
- *"Voi olla lyhytkestoista"*
- *"Ei niin syvällistä"*
- Sitoutuminen on tietoisempaa kuin ystävyydessä
- Avoimuus:
  - Kaikki maahanmuuttajat eivät kerro aiemmista kokemuksistaan avoimesti. Tai kertominen peittyy nauruun.
  - Tässä persoonallisuuseroja ja vapaaehtoisten osalta kokemuseroja, ei voi kuitenkaan udella.
  - Hyvä huomioida vaikeiden kokemusten käsittelyn vievän aikaa. Tarvitaan turvallisuutta ja luottamusta. Huumori – nauru on keino kestää vaikeita kokemuksia
  - Missä turvallinen läheisyyden ja avoimuuden raja?

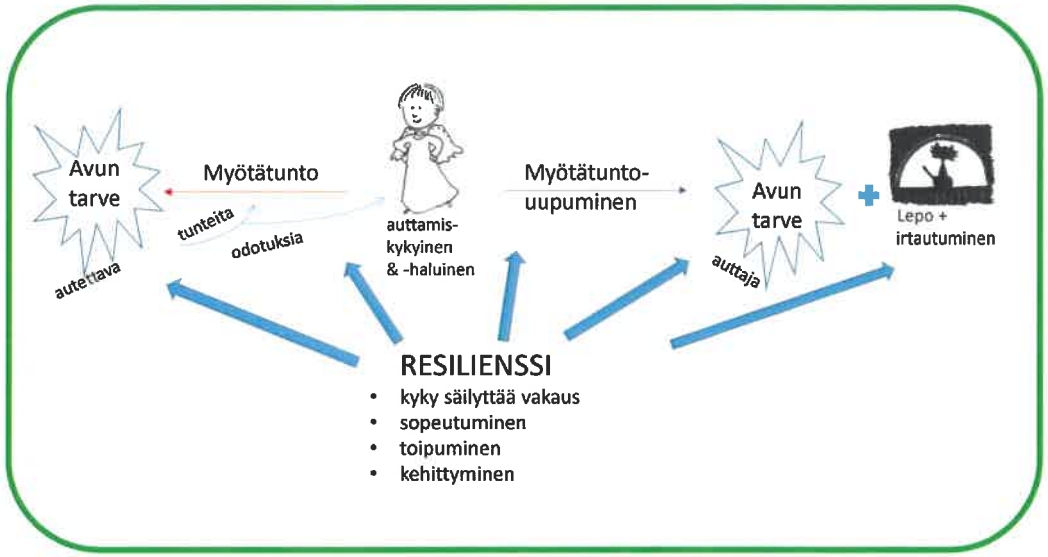
HUMAK HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutustarpeita ja henkilökohtaiset tavoitteet kevään toiminnalle

Osallistujien tarpeita koulutukseen, tukeen ja valmennukseen
- Kulttuurikoulutus
- Myös psykologinen näkökulma
- Koulutusta pakolaisuuden säännöksistä ja esim. taloudellisista asioista (toimeentuloasiat)
- Vapaaehtoistyön rajoja
- Virkistysretki, esim. Vesijärvelle

Osallistujien tavoitteita kevään toimintaan
- Olla ystävä
- Auttaa
- Kutsua kylään
- Kielenopetusta ja kotitehtävissä auttamista
- Tehdä jotain heidän kanssaan
- Käydä kylässä ja kutsua kylään

ORIMATTILA
www.orimattila.fi

Resilienssi (Lähde: Hedrenius & Johansson, Kriisituki 2016)

- Ihmisen resilienssi on monitahoinen asia. Sitä voi olla elämän eri alueilla. Esim. ongelmaperheessä kasvava lapsi voi olla hyvä luomaan ystävyyssuhteita, mutta huono keskittymään ja pärjää siksi heikosti koulussa. Resilienssi voi myös vaihdella iän myötä. Usein mitä nuorempi trauman kokija on, sitä vaikeampaa niitä on käsitellä. Vanhemmilla ihmisillä on paitsi elämänkokemusta, myös tiedollinen ja emotionaalinen kehittyminen pidemmällä.
- Resilienssi on – kuten kuminauhan kestävyys – useiden tekijöiden summa: geneettisten, psykologisten, biologisten, sosiaalisten ja henkisten tekijöiden.
- Resilienssi on – eri tutkijoiden mukaan – elämänhallintaa, reagoimistapoja ja –kykyä, sietokykyä, stressin hallintaa, toipumiskykyä, vastoinkäymisten hallintaa...
- On tärkeää muistaa, että tilanteen tulkinta on yksilöllistä. Sama tilanne voi yhdelle olla hieman epämiellyttävä tai pelottava, toiselle ylivoimainen ja traumaattinen. Kyse ei olekaan tilanteesta itsestään, vaan siitä, miten yksilö sen kokee.

World Cafe 15.4.2018 Orimattila, Tuotokset keskusteluista

Mukana aikuiset maahanmuuttajat sekä suomalaisia vapaaehtoistoimijoita sekä darin ja arabian kieliset tulkit

1. (dari)
   Kotoutumisen kannalta kolme tärkeintä asiaa ovat 1) perheeni, 2) ystävät ja 3) työ.
2. (dari)
   Perheen läsnäolo on tärkeä kototutumisen kannalta. Kun perheeni ei ole täällä, se kaipuu, ikävä ja huoli heidän turvallisuudesta vaikeuttaa kototutumista. Tarvitsen töitä, jotta voin yhdistää perheeni.
3. (dari)
   Kotoutumisen ja hyvinvoinnin kannalta on tärkeää löytää saman ikäisiä suomalaisia/suomea puhuvia/ystäviä, mutta heidän löytäminen ja ystävyyssuhteen luominen Suomessa on vaikea. Miten? Missä?
4. (dari)
   Työllä, tekemisellä, työskentelyllä ja oman osaamisen ja ammattitaidon hyödyntämisellä on kotoutumisen kannalta iso merkitys. Apua ja tietoa työpaikoista tarvitaan.
5. (dari)
   Työskentelyssä vaadittavien korttien suorittamisen mahdollisuudet omalla äidinkielellä ja tieto niistä auttavat työllistymisessä ja kotiutumisessa.
6. (dari)
   Tarvitaan opiskelumahdollisuuksia ja tietoa opiskelumahdollisuuksista jo vastaanottokeskusaikana. 3 vuotta on vaikea olla tekemättä mitään. Vokeissa isot erot, Suomessa ei ole yhtenäistä käytäntöä ja tulkintoja niihin liittyen. Pitäisi olla kohtaamisia suomalaisten kanssa. Myös opiskelumahdollisuuksien varmistaminen, kun siirretään vokista toiseen.
7. (dari)
   Osaamisen tunnistaminen ja mahdollisuudet näyttää omaa osaamista, kun papereita, todistuksia ei ole.
8. (arabia)
   Naisille ja lapsille yhteisiä tapahtumia.
9. (arabia)
   Tila uskonnonharjoittamiselle sekä äidinkielen (arabia) harjoittamiselle.
10. (arabia)
    Järjestetään tilaisuus, jossa maahanmuuttajat ja naapurit voivat kertoa ja tutustua.
    (Tehdään) toimintaa, jossa voi tutustua muuttaneiden ja asukkaiden kesken.
11. (arabia)
    Kauppoihin halal-lihan tarjontaa.
12. (arabia)
    Keskitetty maahanmuuttajatoimisto/-palvelu Orimattilaan, jossa tulkki, ohjaus, neuvonta (kuten Alipi).
13. (arabia)
    Koulutusmahdollisuuksia Orimattilassa maahan muuttaneille aikuisille – ryhmiä Orimattilaan.
14. (arabia)
    Opettaja tukee aktiivisesti lasten/oppilaiden tutustumista maahanmuuttajalasten ja suomalaisten välillä.
15. (arabia)
    Lisätä opettajien ymmärrystä maahanmuuttajaoppilaiden oppimiseen liittyvistä asioista! (opettaja, vanhemmat, oppilas –yhteinen keskustelu)

Palaute keskusteluista:

Keskustelut saivat minut ymmärtämään toisten näkemyksiä/tapoja paremmin:

Täysin samaa mieltä	*7*
Osittain samaa mieltä	*1*
Neutraali	
Osittain eri mieltä	
Täysin eri mieltä	
En osaa sanoa	

Koin, että sain ilmaista mielipiteeni ja vaikuttaa asioihin:

Täysin samaa mieltä	*2*
Osittain samaa mieltä	*4*
Neutraali	
Osittain eri mieltä	
Täysin eri mieltä	*1*
En osaa sanoa	

Tapahtuma lisäsi turvallisuudentunnettani:

Täysin samaa mieltä	*2*
Osittain samaa mieltä	*4*
Neutraali	*1*
Osittain eri mieltä	
Täysin eri mieltä	
En osaa sanoa	*1*

Koin, että tapahtuma oli hyvä tapa kohdata erilaisia asukkaita:

Täysin samaa mieltä	*8*
Osittain samaa mieltä	
Neutraali	*2*
Osittain eri mieltä	
Täysin eri mieltä	
En osaa sanoa	

TÄRKEIMMÄT:

- Perhe, ystävät ja työ
  - saman ikäisiä suomalaisia läheisiä myös, tutustuminen naapureihin
- Oman osaamisen käyttäminen ja näyttäminen
  - → työn saanti
  - ammattiin opiskelumahdollisuudet
  - opiskelumahdollisuuksia myös asuinpaikkakunnalle
- Kulttuurin harjoittaminen
  - oma ja suomalainen kulttuuri
  - naiset ja lapset
  - uskonnonharjoittaminen

- **Tukikysymyksiä ryhmälle:**
  - Millaisia oikeuksia vapaaehtoisella on tässä tehtävässä?
  - Millaisia velvollisuuksia vapaaehtoisella on tässä tehtävässä?
  - Mitä tarkoittaa maahanmuuttajan tukeminen tässä tehtävässä?
  - Milloin turvaudun ammattilaisen apuun?

- **Verkoston yhteiset arvot**
  - **Avoimuus, dialogi ja vuorovaikutus**
  - **Osallisuus ja toimijuus**
  - **Yhteisöllisyys**
  - **Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo**
  - **Inhimillisyys**
  - **Vapaaehtoisuus**
  - **Lähimmäisenrakkaus**
  - **Oikeus tulla hyvin kohdelluksi ja kuulluksi**
  - **Oppiva ihminen**

- **Tukikysymyksiä ryhmälle:**
  - Millaisia oikeuksia vapaaehtoisella on tässä tehtävässä?
  - Millaisia velvollisuuksia vapaaehtoisella on tässä tehtävässä?
  - Mitä tarkoittaa maahanmuuttajan tukeminen tässä tehtävässä?
  - Milloin turvaudun ammattilaisen apuun?

- **Verkoston yhteiset arvot**
  - **Avoimuus, dialogi ja vuorovaikutus**
  - **Osallisuus ja toimijuus**
  - **Yhteisöllisyys**
  - **Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo**
  - **Inhimillisyys**
  - **Vapaaehtoisuus**
  - **Lähimmäisenrakkaus**
  - **Oikeus tulla hyvin kohdelluksi ja kuulluksi**
  - **Oppiva ihminen**

TURVAPAIKKA-, MAAHANMUUTTO- JA KOTOUTTAMISRAHASTO
Euroopan unionin tuella

Todistus

HUMAK HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

On osallistunut Orimattilan kaupungin kotouttamishankkeen (2017-2020) vapaaehtoistoimijoiden työpajoihin. Työpajat olivat koulutuksellista toimintaa, joiden avulla lisättiin verkoston yhteistä toimijuutta ja yhteistä ymmärrystä yhdessä toteutettavasta vapaaehtoistoiminnasta maahanmuuttajien kotoutumisen tukena. Koulutus oli osa AMIF-rahoitteisen kotouttamishankkeen paikallisen toimintamallin kehittämistä yhteistyössä Humanistisen ammattikorkeakoulun yhteisöpedagogi YAMK-opiskelijan kanssa.

1. Työpaja 5.12.2017: Arvo-työskentely (2h)
2. Työpaja 21.12.2017: Toimijoiden resurssit, vastavuoroinen synergiaetu, haasteet ja unelmat. Yhteinen toiminta. vapaaehtoistoiminnan alustavat pelisäännöt (4h)
3. Työpaja 14.12.2018: Myötätunto, empatia ja myötätuntouupumus. Minä ja asiakkaamme. Ystävyys ja vapaaehtoisuus (2h)
4. Työpaja 21.3.2018: Resilienssi. Vapaaehtoistoiminnan eettiset periaatteet (2h)
5. Työpaja 15.4.2018: World Cafe -työskentely yhdessä maahanmuuttajien kanssa (3h)
6. Työpaja 29.5.2018: Työpajojen tulokset, vapaaehtoistehtävät ja yhteiset vapaaehtoistoiminnan pelisäännöt. (8h)
   Koulutuksen kokonaiskesto: 21h

Orimattilassa 29.5.2018

Sirkku Lindstam
Maahanmuuttokoordinaattori
Orimattilan kaupungin
kotouttamishanke (2017-2020)

Katri Mäki
Yhteisöpedagogi (YAMK) -opiskelija
Humanistinen ammattikorkeakoulu
HUMAK

ORIMATTILA
www.orimattila.fi